

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2017. gada 7. martā^{1*}

[Teksts labots ar 2017. gada 24. marta rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Regula (EK) Nr. 810/2009 — 25. panta 1. punkta a) apakšpunkts — Vīza ar ierobežotu teritoriālo derīgumu — Vīzas izsniegšana humānu apsvērumu dēļ vai starptautisko saistību dēļ — “Starptautisko saistību” jēdziens — Eiropas Savienības Pamattiesību harta — Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija — Ženēvas konvencija — Vīzas izsniegšana pierādīta Pamattiesību hartas 4. un/vai 18. panta pārkāpuma riska gadījumā — Pienākuma neesamība

Lietā C-638/16 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil du Contentieux des Étrangers* [Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome] (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 8. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 12. decembrī, tiesvedībā

X un X

pret

État belge.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] un M. Bergere [*M. Berger*] (referente), tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K.G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], K. Vajda [*C. Vajda*], S. Rodins [*S. Rodin*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretāre V. Džakobo-Peironnela [*V. Giacobbo-Peyronnel*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 30. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— X un X vārdā – *T. Wibault* un *P. Robert*, advokāti,

¹ — Tiesvedības valoda – franču.

- Beļģijas valdības vārdā – *C. Pochet* un *M. Jacobs*, pārstāves, kam palīdz *C. L'hoir* un *M. Van Regemorter*, kā arī *F. Van Dijck*, eksperti, un *E. Derriks* un *F. Motulsky*, advokāti,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek*, pārstāvis,
- Dānijas valdības vārdā – *N. Lyshøj* un *C. Thorning*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze*, pārstāvis,
- Igaunijas valdības vārdā – *N. Grünberg*, pārstāve,
- Francijas valdības vārdā – *E. Armoet*, pārstāve,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Fehér*, pārstāvis,
- Maltas valdības vārdā – *A. Buhagiar*, pārstāve,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. de Ree*, pārstāve,
- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll*, pārstāve,
- Polijas valdības vārdā – *M. Kamejsza* un *M. Pawlicka*, kā arī *B. Majczyna*, pārstāvji,
- Slovēnijas valdības vārdā – *V. Klemenc* un *T. Mihelič Žitko*, pārstāves,
- [ar labojumiem, kas izdarīti ar 2017. gada 24. marta rīkojumu] Slovākijas valdības vārdā – *M. Kianička*, pārstāvis,
- Somijas valdības vārdā – *J. Heliskoski*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *C. Cattabriga*, kā arī *G. Wils*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 7. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulas (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV 2009, L 243, 1. lpp., un kļūdu labojums – OV 2013, L 154, 10. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 610/2013 (OV 2013, L 182, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Vīzu kodekss”), 25. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 4. un 18. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību – X un X pret Beļģijas valsti par atteikumu izsniegt vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

- 3 Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī (turpmāk tekstā – “ECPAK”), 1. pantā “Pienākums ievērot cilvēktiesības” ir paredzēts:

“Augstās Līgumslēdzējas Puses nodrošinās ikvienam, kas atrodas to jurisdikcijā, šīs [k]onvencijas I sadaļā minētās tiesības un brīvības.”

- 4 ECPAK 3. pantā “Spīdzināšanas aizliegums”, kas ir tās I sadaļā, ir noteikts:

“Nevienu cilvēku nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai cietsirdīgi vai pazemojoši ar viņu apieties vai sodīt.”

- 5 Konvencijas par bēgļa statusu, kas parakstīta Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sējums, 150. lpp., Nr. 2545 (1954)), kura papildināta ar Protokolu par bēgļa statusu, kas noslēgts Ņujorkā 1967. gada 31. janvārī, kurš savukārt stāties spēkā 1967. gada 4. oktobrī (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”), 33. panta “Izraidīšanas vai atgriešanās aizliegums” 1. punktā ir noteikts:

“Neviena dalībvalsts nekādā gadījumā neizraida vai neatgriež bēgli uz tās valsts robežu, kuras teritorijā viņa dzīvība un brīvība ir apdraudēta sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību vai piederību pie kādas īpašas sociālās grupas vai sakarā ar viņa politiskajiem uzskatiem.”

Savienības tiesības

Harta

- 6 Hartas 4. pantā “Spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums” ir noteikts:

“Nevienu nedrīkst pakļaut spīdzināšanai, necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodiem.”

- 7 Saskaņā ar Hartas 18. pantu “Patvēruma tiesības”:

“Patvēruma tiesības garantē, ievērojot noteikumus, kas ietverti [Ženēvas konvencijā], kā arī saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību [..].”

- 8 Hartas 51. panta “Piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Šīs Hartas noteikumi attiecas uz Savienības iestādēm un struktūrām, ievērojot subsidiaritātes principu, un uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus. [..]”

Vīzu kodekss

- 9 Atbilstoši Vīzu kodeksa preambulas 29. apsvērumam:

“Šī regula ievēro pamattiesības un ņem vērā principus, kas jo īpaši atzīti ar [ECPAK] un [Hartu].”

10 Šā kodeksa 1. panta “Mērķis un piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Ar šo regulu paredz procedūras un nosacījumus, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par 90 dienām jebkurā 180 dienu laikposmā.”

11 Atbilstoši šā kodeksa 2. pantam:

“Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

[..]

2) “vīza” ir kādas dalībvalsts izdota atļauja:

- a) tranzītā šķērsot vai plānoti uzturēties dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā;
- b) tranzītā šķērsot dalībvalstu lidostu starptautiskā tranzīta zonas;

[..].”

12 Vīzu kodeksa 25. pantā “Vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu izsniegšana” ir paredzēts:

“1. Vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu izsniedz izņēmuma kārtā šādos gadījumos:

- a) ja attiecīgā dalībvalsts humānu apsvērumu dēļ, valsts ieinteresētības vai starptautisku saistību dēļ uzskata par vajadzīgu:
 - i) atkāpties no principa, ka jābūt izpildītiem ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti [Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regulā (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2006, L 105, 1. lpp.)];
 - ii) izsniegt vīzu, lai gan dalībvalsts, ar kuru apspriedās saskaņā ar 22. punktu, iebilst pret vienotas vīzas izsniegšanu, vai
 - iii) steidzamības dēļ izsniegt vīzu [..];

vai

- b) ja pēc konsulāta ieskatiem pamatotu iemeslu dēļ pieteikuma iesniedzējam izsniedz jaunu vīzu tajā pašā 180 dienu laikposmā, kurā viņš jau ir izmantojis vienotu vīzu vai vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu ar uzturēšanās termiņu 90 dienas.

2. Vīza ar ierobežotu teritoriālo derīgumu ir derīga izsniedzējas dalībvalsts teritorijā. Izņēmuma kārtā tā var būt derīga vairāk kā vienas dalībvalsts teritorijā, ja katra no šīm dalībvalstīm ir piekritusi.

[..]

4. Ja vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu izsniedz gadījumos, kas aprakstīti 1. punkta a) apakšpunktā, izsniedzējas valsts centrālās iestādes nekavējoties sniedz attiecīgo informāciju citu dalībvalstu centrālajām iestādēm [..].

5. Kad pieņemts lēmums izsniegt minēto vīzu, [..] datus ievada [Vīzu informācijas sistēmā].”

13 Vīzu kodeksa 32. panta “Vīzas atteikšana” 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts:

“Neskarot 25. panta 1. punktu, vīzu atsaka:

[..]

b) ja ir pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja [..] nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms pieteiktās vīzas beigu termiņa.”

Regula (ES) 2016/399

14 Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regulas (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2016, L 77, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Šengenas Robežu kodekss”), 4. pants “Pamattiesības” ir izteikts šādi:

“Piemērojot šo regulu, dalībvalstis pilnībā ievēro attiecīgos Savienības tiesību aktus, tostarp [Hartu], atbilstīgos starptautisko tiesību aktus, tostarp [Ženēvas konvenciju], saistības attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieejamību, jo īpaši neizraidīšanas principu, un pamattiesības. Saskaņā ar vispārējiem Savienības tiesību principiem lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu, ir jāpieņem, katru gadījumu izskatot atsevišķi.”

15 Šengenas Robežu kodeksa 6. pantā “Trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas nosacījumi” ir paredzēts:

“1. Attiecībā uz plānotu uzturēšanos dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, [..] uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi:

a) viņiem ir derīgs ceļošanas dokuments [..];

b) viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga [..];

c) viņi pamato iecerētās uzturēšanās mērķi un apstākļus, viņiem ir pietiekami iztikas līdzekļi [..];

d) viņi nav personas, par ko [..] izdots brīdinājums, lai atteiktu ieceļošanu;

e) viņus neuzskata par apdraudējumu kādas dalībvalsts politikai, iekšējai drošībai, sabiedrības veselībai vai starptautiskām attiecībām [..].

[..]

5. Atkāpjoties no 1. punkta:

[..]

c) dalībvalstis humānu apsvērumu, valsts interešu vai starptautisku saistību dēļ var atļaut savā teritorijā ieceļot trešo valstu valstspiederīgajiem, kas neatbilst vienam vai vairākiem 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem. [..]”

Direktīva 2013/32/ES

- 16 Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.) 3. pantam:

“1. Šo direktīvu piemēro visiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas sagatavoti teritorijā, tostarp pie dalībvalsts robežas, teritoriālajos ūdeņos vai tranzīta zonās, kā arī starptautiskās aizsardzības atņemšanai.

2. Šo direktīvu nepiemēro diplomātiskā vai teritoriālā patvēruma pieprasījumiem, kas iesniegti dalībvalstu pārstāvniecībās.

[..]”

Regula (ES) Nr. 604/2013

- 17 Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.), 1. pantā “Priekšmets” ir paredzēts:

“Šajā regulā ir paredzēti kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kurš iesniegts kādā no dalībvalstīm [..].”

- 18 Saskaņā ar Regulas Nr. 604/2013 3. panta 1. punktu:

“Dalībvalstis izskata jebkuru starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko kādai no šīm valstīm tās teritorijā, tostarp pie robežas vai tranzīta zonās, iesniedz trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks. [..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 Prasītāji pamatlietā – laulāts pāris –, kā arī viņu trīs mazgadīgie bērni ir Sīrijas pilsoņi ar dzīvesvietu Alepo (Sīrija). 2016. gada 12. oktobrī atbilstoši Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunktam viņi iesniedza pieteikumus Beļģijas vēstniecībā Beirūtā (Libāna) par vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu izsniegšanu, pēc tam nākamajā dienā atgriežoties Sīrijā.
- 20 Savu pieteikumu atbalstam prasītāji pamatlietā ir paskaidrojuši, ka vīzas ir lūgtas ar mērķi ļaut viņiem pamest aplenkto Alepo pilsētu, lai iesniegtu patvēruma pieteikumu Beļģijā. Viens no prasītājiem pamatlietā norāda tostarp, ka viņu ir nolaupījusi teroristu grupa, kas pēc tam ir viņu situsi un spīdzinājusi, beigu beigās atbrīvojot pret izpirkumu. Prasītāji pamatlietā īpaši uzstāj uz nestabilo drošības situāciju Sīrijā vispār un konkrēti Alepo, kā arī uz faktu, ka, esot piederīgiem pareizticīgo kristiešu konfesijai, viņiem esot risks tikt vajātiem savas reliģiskās pārliecības dēļ. Viņi piebilst, ka, ņemot vērā tostarp robežas slēgšanu starp Libānu un Sīriju, viņiem neesot bijis iespējams reģistrēties kā bēgļiem kaimiņvalstīs.
- 21 Ar 2016. gada 18. oktobra lēmumiem, kas prasītājiem pamatlietā tika paziņoti 2016. gada 25. oktobrī, *Office des étrangers* [Ārvalstnieku iestāde] (Beļģija) noraidīja šos pieteikumus. *Office des étrangers* tostarp paskaidroja, ka pieteicējiem ir nodoms uzturēties Beļģijā vairāk nekā 90 dienas, ka ECPAK 3. pantā šīs konvencijas dalībvalstīm nav noteikts pienākums uzņemt savā attiecīgajā teritorijā “personas, kuras dzīvo katastrofālā situācijā”, un ka Beļģijas diplomātiskās pārstāvniecības nav iestādes,

kurās ārvalstnieks var iesniegt patvēruma pieteikumu. *Office des étrangers* uzskata, ka, ja tiktu ļauts izsniegt ieceļošanas vīzu prasītājiem pamatlietā, lai viņi varētu iesniegt patvēruma pieteikumu Beļģijā, tas nozīmētu ļaut viņiem iesniegt šādu pieteikumu diplomātiskā pārstāvniecībā.

- 22 Iesniedzējtiesa, kurā prasītāji pamatlietā apstrīd šos lēmumus, paskaidro, ka atbilstoši valsts tā sauktajai “ārkārtas steidzamības” procedūrai tie ir lūguši apturēt minēto lēmumu izpildi. Taču, tā kā šādas prasības pieņemamība, ņemot vērā piemērojamos valsts tiesību noteikumus, ir neskaidra, minētā tiesa nolēma vērsties *Cour constitutionnelle* [Konstitucionālajā tiesā] (Beļģija), lai tai uzdotu šo jautājumu. Gaidot atbildi, ko sniegs minētā *Cour constitutionnelle*, iesniedzējtiesa turpina izskatīt pamatlīetu ārkārtas steidzamības procedūrā.
- 23 Iesniedzējtiesā prasītāji pamatlietā apgalvo būtībā, ka Hartas 18. pantā dalībvalstīm ir paredzēts pozitīvs pienākums nodrošināt tiesības uz patvērumu un ka starptautiskās aizsardzības piešķiršana ir vienīgais līdzeklis, kā izvairīties no ECPAK 3. panta un Hartas 4. panta pārkāpuma riska. Šajā gadījumā, tā kā Beļģijas iestādes pašas ir uzskatījušas, ka prasītāju pamatlietā situācija ir raksturojama kā izņēmuma humānā situācija, viņi norāda, ka, ņemot vērā Beļģijas Karalistes starptautiskās saistības, Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti, un no tā viņi secina, ka humānu apsērūmu dēļ viņiem ir izsniedzamas lūgtās vīzas.
- 24 Savukārt Beļģijas valsts uzskata, ka, ne pamatojoties uz ECPAK 3. pantu, ne uz Ženēvas konvencijas 33. pantu, tai nav pienākuma uzņemt savā teritorijā trešās valsts pilsoni, jo vienīgais pienākums, kas tai ir šajā sakarā, ir pienākums neizraidīt.
- 25 Iesniedzējtiesa izklāsta, ka prasītāji pamatlietā – kā tas izriet no ECPAK 1. panta, kā to interpretē Eiropas Cilvēktiesību tiesa, – principā varot atsaukties uz ECPAK 3. pantu vienīgi ar nosacījumu, ka viņi ir Beļģijas “jurisdikcijā”. Taču iesniedzējtiesa šaubās, vai vīzu politikas ieviešana var tikt uzskatīta par šādas jurisdikcijas īstenošanu. Turklāt šī tiesa šaubās, vai no pienākuma veikt preventīvus pasākumus un neizraidīšanas principa atvasinātas ieceļošanas tiesības varot izrietēt no ECPAK 3. panta, kā arī, *mutatis mutandis*, no Ženēvas konvencijas 33. panta.
- 26 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka Hartas 4. panta piemērošana – atšķirībā no ECPAK 3. panta – izriet nevis no jurisdikcijas īstenošanas, bet no Savienības tiesību īstenošanas. Taču ne no Līgumiem, ne no Hartas neizrietot, ka šāda piemērošana būtu teritoriāli ierobežota.
- 27 Attiecībā uz Vīzu kodeksa 25. pantu iesniedzējtiesa norāda, ka tajā tostarp ir paredzēts, ka vīza tiek izsniegta, ja dalībvalsts to “uzskata” par vajadzīgu starptautisku saistību dēļ. Minētā tiesa tomēr šaubās par dalībvalstīm atstātās novērtējuma brīvības apjomu šajā kontekstā un uzskata, ka, ņemot vērā starptautisko saistību un no Hartas izrietošo saistību obligāto raksturu, šādā ziņā varētu tikt izslēgta jebkāda brīvība.
- 28 Šādos apstākļos *Conseil du Contentieux des Étrangers* [Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus jautājumus:
- “1) Vai Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētās “starptautiskās saistības” apzīmē visas Hartā garantētās tiesības un īpaši tās 4. un 18. pantā nostiprinātās tiesības, un vai tās ietver arī saistības, kuras dalībvalstīm izriet no ECPAK un Ženēvas konvencijas 33. panta?
- 2) a) Ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, vai Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka, neskarot novērtējuma brīvību, kura saistībā ar lietas apstākļiem ir dalībvalstij, kurai jāizskata pieteikums par vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, tai pieprasītā vīza ir jāizsniedz, ja pastāv risks, ka varētu tikt pārkāpts Savienības Pamattiesību hartas 4. un/vai 18. pants vai citas šīs valsts starptautiskās saistības?
- b) Vai atbildi uz šo jautājumu ietekmē saikne starp vīzas pieprasītāju un dalībvalsti, kurai jāizskata vīzas pieteikums (piemēram, ģimenes saites, viesģimenes, galvotāji un sponsori, utt.)?”

Par steidzamības procedūru

- 29 Iesniedzējtiesa šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir lūgusi piemērot steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedību, kas ir paredzēta Tiesas Reglamenta 107. pantā.
- 30 Šā lūguma pamatojumam iesniedzējtiesa tostarp ir norādījusi uz bruņotā konflikta Sīrijā dramatisko situāciju, prasītāju pamatlietā bērnu mazgadību, viņu īpašo ievainojamību, kas saistāma ar piederību pareizticīgo kristiešu kopienai, un katrā ziņā faktu, ka prasība iesniedzējtiesā tika celta saistībā ar izpildes apturēšanu ārkārtas steidzamības dēļ.
- 31 Šajā ziņā iesniedzējtiesa ir precizējusi, ka šā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu rezultātā ir apturēta tajā notiekošā tiesvedība.
- 32 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurš ir par Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretāciju, ir izvirzīti jautājumi par LESD trešās daļas V sadaļā, kas attiecas uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, paredzētajām jomām. Tādējādi atbilstoši Reglamenta 107. panta 1. punktam tam var tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.
- 33 Otrkārt, nav strīda par to, ka vismaz datumā, kad tika izskatīts pieteikums piemērot šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, prasītājiem pamatlietā pastāvēja reāls risks tikt pakļautiem necilvēcīgai un pazemojošai attieksmei, kas ir jāuzskata par pietiekamu steidzamības iemeslu Reglamenta 107. un nākamo pantu piemērošanai.
- 34 Ņemot vērā iepriekš minēto, Tiesas piektā palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma un ģenerāladvokāta uzklaušanās 2016. gada 15. decembrī nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu piemērot šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Tā arī nolēma nodot lietu Tiesai, lai iedalītu to virspalātai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par Tiesas kompetenci

- 35 Tiesas kompetenci atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem apstrīd tostarp Beļģijas valdība, pamatojot ar to, ka Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkts, kuru tiek lūgts interpretēt, neesot piemērojams pamatlietā aplūkotajiem pieteikumiem.
- 36 Tomēr no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu nešaubīgi izriet, ka šie pieteikumi ir iesniegti humānu apsvērumu dēļ uz Vīzu kodeksa 25. panta pamata.
- 37 Attiecībā uz jautājumu par to, vai šis kodekss ir piemērojams tādiem pieteikumiem, par kādiem ir pamatlieta un kuru mērķis ir ļaut trešo valstu pilsoņiem iesniegt patvēruma pieteikumus dalībvalsts teritorijā, tas ir nesaraujami saistīts ar atbildēm, kas sniedzamas uz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šādos apstākļos Tiesai ir kompetence atbildēt uz šo lūgumu (skat. šajā ziņā spriedumu, 2015. gada 10. septembris, *Wojciechowski*, C-408/14, EU:C:2015:591, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 38 Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās saistības, uz kurām attiecas šis noteikums, ietver to, kā dalībvalsts ievēro visas Hartā, īpaši tās 4. un 18. pantā, nodrošinātās tiesības, kā arī

ECPAK un Ženēvas konvencijas 33. pantā nodrošinātās tiesības. Ar otro jautājumu atkarībā no atbildes uz tās pirmo jautājumu tā būtībā jautā, vai Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstij, kas ir saņēmusi pieteikumu vīzai ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, ir jāizsniedz pieprasītā vīza, ja izrādās, ka pastāv Hartas 4. un/vai 18. panta vai šīs dalībvalsts starptautiskās saistības, kas tai ir jāpilda, pārkāpuma risks. Attiecīgā gadījumā tā cenšas noskaidrot, vai šajā situācijā ir nozīme saiknes starp pieteikuma iesniedzēju un dalībvalsti, kurā iesniegts pieteikums, esamībai.

- 39 Uzreiz ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai tas, ka iesniedzējtiesa prejudiciālo jautājumu ir formulējusi, atsaucoties vienīgi uz dažām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tām atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, tostarp no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pamatojuma, ir tiesības izdalīt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 12. februāris, *Oil Trading Poland*, C-349/13, EU:C:2015:84, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka Vīzu kodekss tika pieņemts, pamatojoties uz EK līguma 62. panta 2. punkta a) apakšpunktu un b) apakšpunkta ii) punktu, atbilstoši kuriem Eiropas Savienības Padome nosaka noteikumus par vīzām ar paredzēto uzturēšanās laiku, kas nepārsniedz trīs mēnešus, tostarp dalībvalstu vīzu izdošanas procedūru un nosacījumus.
- 41 Vīzu kodeksa mērķis atbilstoši tā 1. pantam ir paredzēt procedūras un nosacījumus, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par 90 dienām 180 dienu laikposmā. Šā kodeksa 2. panta 2) punkta a) un b) apakšpunktā jēdziens “vīza” šā kodeksa mērķiem ir definēts kā “kādas dalībvalsts izdota atļauja” attiecīgi “tranzītā šķērsot vai plānoti uzturēties dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas 180 dienu laikposmā”, un “tranzītā šķērsot dalībvalstu lidostu starptautiskā tranzīta zonas”.
- 42 Taču, kā izriet no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu un no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, prasītāji pamatlietā ir iesnieguši Beļģijas vēstniecībā Libānā vīzas pieteikumus humānu apsvērumu dēļ atbilstoši Vīzu kodeksa 25. pantam ar mērķi lūgt patvērumu Beļģijā, viņiem ierodoties šajā dalībvalstī, un pēc tam saņemt uzturēšanās atļauju, kuras derīguma termiņš neaprobežojas ar 90 dienām.
- 43 Atbilstoši Vīzu kodeksa 1. pantam šādi pieteikumi, lai arī tie ir formāli iesniegti, pamatojoties uz šā kodeksa 25. pantu, neietilpst šā kodeksa, īpaši tā 25. panta 1. punkta a) apakšpunkta, kuru ir lūgusi interpretēt iesniedzējtiesa attiecībā uz šajā noteikumā esošo jēdzienu “starptautiskās saistības”, piemērošanas jomā.
- 44 Turklāt, kā to savos rakstveida apsvērumos norāda Beļģijas valdība un Eiropas Komisija, tā kā līdz šai dienai Savienības likumdevējs nav pieņēmis nevienu tiesību aktu, pamatojoties uz LESD 79. panta 2. punkta a) apakšpunktu, par nosacījumiem, ar kādiem dalībvalstis izsniedz vīzas vai ilgtermiņa uzturēšanās atļaujas trešo valstu pilsoņiem humānu apsvērumu dēļ, uz pamatlietā aplūkotajiem pieteikumiem attiecas vienīgi valsts tiesības.
- 45 Tā kā situāciju pamatlietā tātad neregulē Savienības tiesības, tai nav piemērojami Hartas, īpaši tās 4. un 18. panta, noteikumi, par kuriem ir iesniedzējtiesas jautājumi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 19. punkts, kā arī 2014. gada 27. marts, *Torralbo Marcos*, C-265/13, EU:C:2014:187, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Iepriekš minētajam secinājumam nav pretrunā tas, ka Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta b) apakšpunktā kā vīzas atteikuma, nevis šā kodeksa nepiemērošanas iemesls ir norādītas “pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja [...] nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms pieteiktās vīzas beigu termiņa”.

- 47 Proti, situāciju pamatlietā raksturo nevis šādu šaubu esamība, bet pieteikums, kuram nav īstermiņa vīzas mērķis.
- 48 Ir jāpiebilst, ka, lai gan Vīzu kodekss tika iecerēts vīzu izsniegšanai, lai uzturētos dalībvalstu teritorijā ne ilgāk par 90 dienām kopējā 180 dienu laikposmā, pretējs secinājums ļautu trešo valstu pilsoņiem, pamatojoties uz šo kodeksu, iesniegt vīzas pieteikumus, lai saņemtu starptautisko aizsardzību dalībvalstī pēc to izvēles, kas kaitētu ar Regulu Nr. 604/2013 izveidotajai vispārējai sistēmai.
- 49 Turklāt ir jānorāda, ka šāds pretējs secinājums nozīmētu dalībvalstu pienākumu faktiski ļaut trešo valstu pilsoņiem, pamatojoties uz Vīzu kodeksu, iesniegt pieteikumu par starptautisko aizsardzību trešās valsts teritorijā esošā dalībvalsts pārstāvniecībā. Taču, ievērojot, ka Vīzu kodeksa mērķis nav saskaņot dalībvalstu tiesiskos regulējumus attiecībā uz starptautisko aizsardzību, ir jākonstatē, ka Savienības tiesību aktos, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 78. pantu, un kuros reglamentētas pieteikumiem par starptautisko aizsardzību piemērojamās procedūras, šāds pienākums nav paredzēts un ka – gluži pretēji – dalībvalstu pārstāvniecībās iesniegtie pieteikumi ir izslēgti no šo tiesību aktu piemērošanas jomas. Piemēram, no Direktīvas 2013/32 3. panta 1. un 2. punkta izriet, ka šī direktīva ir piemērojama pieteikumiem par starptautisko aizsardzību, kas iesniegti dalībvalstu teritorijā, tajā skaitā pie robežas, teritoriālajos ūdeņos vai tranzīta zonā, bet ne pieprasījumiem par diplomātisko vai teritoriālo patvērumu, kas iesniegti dalībvalstu pārstāvniecībās. Tāpat no Regulas Nr. 604/2013 1. un 3. panta izriet, ka šajā regulā dalībvalstīm ir noteikts vienīgi pienākums izskatīt jebkuru starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas iesniegts kādā dalībvalsts teritorijā, tostarp pie robežas vai tranzīta zonā, un ka minētajā regulā paredzētās procedūras ir piemērojamas tikai šādiem pieteikumiem par starptautisko aizsardzību.
- 50 Šajos apstākļos Beļģijas iestādes pieteikumus, par kuriem ir pamatlieta, ir kļūdaini kvalificējušas kā īstermiņa vīzas pieteikumus.
- 51 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Vīzu kodeksa 1. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pieteikums par vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, ko trešās valsts pilsonis ir iesniedzis humānu apsvērumu dēļ, pamatojoties uz šā kodeksa 25. pantu, galamērķa dalībvalsts pārstāvniecībā trešās valsts teritorijā, lai, ierodoties šajā dalībvalstī, iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu un pēc tam uzturētos minētajā dalībvalstī vairāk nekā 90 dienas kopējā 180 dienu laikposmā, neietilpst šā kodeksa piemērošanas jomā, bet – pašreizējā Savienības tiesību redakcijā – ietilpst vienīgi valsts tiesību piemērošanas jomā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 52 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulas (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 610/2013, 1. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pieteikums par vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, ko trešās valsts pilsonis ir iesniedzis humānu apsvērumu dēļ, pamatojoties uz šā kodeksa 25. pantu, galamērķa dalībvalsts pārstāvniecībā trešās valsts teritorijā, lai, ierodoties minētajā dalībvalstī, iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu un pēc tam uzturētos šajā dalībvalstī vairāk nekā 90 dienas kopējā 180 dienu laikposmā, neietilpst šā kodeksa piemērošanas jomā, bet – pašreizējā Eiropas Savienības tiesību redakcijā – ietilpst vienīgi valsts tiesību piemērošanas jomā.

[Paraksti]